

## Тема 6. Програма **Провідник**. Робота з файлами та папками.

**Мета лекції:** Ознайомити студентів з програмою Провідник, розглянути інтерфейс програми та порядок використання.

1. Запуск Провідника, його зовнішній вигляд.
2. Перегляд ієрархічної структури папок.
3. Робота з об'єктами.

Для роботи з файлами та папками у Windows 98 передбачено програму Провідник, яка встановлюється на комп'ютер разом із системою Windows. Інтерфейс Провідник нагадує інтерфейс вікна **Мой компьютер** і відрізняється лише тим, що у Провіднику робоча ділянка вікна розділена на дві частини: панель папок та панель вмісту.

### **Запуск Провідника та зовнішній вигляд вікна.**

Щоб запустити програму Провідник, клацніть правою кнопкою якою миші по кнопці Пуск та виберіть у контекстному меню опцію **Проводник**. Втім Провідник можете запустити й з Головного меню, якщо пошукаєте його значок у групі **Программы**.

Після запуску у Windows 98 програми Провідник відкривається вікно. У верхній частині вікна знаходиться рядок заголовка з кнопками керування ( \_ , □, X), нижче заголовка знаходиться меню програми, що складається з цій: **Файл, Правка, Вид, Переход, Избранное, Сервис та Справка**. Під рядком меню ви бачите панель інструментів та поле **Адрес**, у якому вказується поточна папка (слід зазначити, що назва поточної папки відображається також у рядку заголовка).

Основну частину вікна займає робоча ділянка, що складається з двох частин, розділених вертикальною межею. В лівій частині вікна (панель папок) ви бачите ієрархічну структуру дисків та папок, причому поточна папка буде позначена значком. У правій частині вікна (панель вмісту) наведено список об'єктів, що містяться у поточній папці. Список об'єктів складається з колонок **Имя, Размер, Тип, Изменен**.

Ви можете змінити співвідношення розмірів лівої та правої частин вікна **Провідника**. Для цього наведіть покажчик миші на межу, що розділяє обидві часті вікна. Покажчик набуде форми двоспрямованої стрілки. Натисніть кнопку миші та пересуньте межу в потрібний бік, після чого відпустіть кнопку.

Не зупинятимемося на вмісті опцій меню **Провідника** - у цьому питанні і легко зорієнтуєтесь у процесі роботи. Зазначимо лише опцію **Вид**, що керує зовнішнім виглядом вікна програми. За допомогою її можна вивести чи прибрати з вікна панель інструментів та рядок стану, вибрати спосіб подання об'єктів (великі значки, малі значки, список, таблиця), упорядкувати значки, поновити вміст вікна.

Розглянемо операції впорядкування об'єктів у вікнах програм у вікні **Проводник**. Виконайте команду **Вид - Таблица** або клацніть по кнопці **Таблица**

на панелі інструментів. Список папок та файлів виявиться у вигляді таблиці з колонками **Имя, Размер, Тип, Изменен** ( дата останньої зміни об'єкта). Щоб провести *сортування списку* за значеннями у будь-якій колонці, клацніть один раз мишею по заголовку цієї колонки. При цьому відбудеться сортування списку в порядку зростання значень (наприклад, в алфавітному порядку - при клацанні по заголовку **Имя**). Повторне клацання по заголовку приведе до впорядкуванню списку у зворотному порядку.

### Перегляд ієрархічної структури папок.

За допомогою **Проводника** зручно досліджувати ієрархічну структуру (вона аналогічна структурі каталогів у MS-DOS). До речі, з цією можливістю програми **Проводника** пов'язана її назва, англійський варіант якої (Explorer) перекладається як *дослідник*.

Як було зазначено раніше, структура папок виводилася на панель, тобто у ліву частину вікна **Проводник**. Права частина показує вміст папки, що розкрита у лівій частині. Щоб визначити вміст будь-якої папки, потрібно знайти її на диску, а потім розкрити у лівій (чи правій) частині вікна. Папка розкривається подвійним клацанням по її значку (чи одиночним клацанням у режимі одиночного клацання). Після цього папка відображається значком розкритої папки . ім'я виводиться до адресного рядка\* .

Рівні ієрархії папок визначаються вертикальними пунктирними лініями. Піктограми папок при переході з одного рівня ієрархії на інший зсуваються вправо чи вліво. Чим лівіше розміщена папка, тим рівень вищий. Зліва від піктограми знаходиться (але не обов'язково) значки «+» чи «-». За значків легко орієнтуватись у складі папок:

- ✓ Якщо папка має значок «+», то всередині неї є вкладені папки, що не показані в лівій частині вікна. Клацання по значку «+» розкриває папку до папок наступного рівня;
- ✓ Значок » означає, що папку уже розгорнуто до наступного рівня. Клацання по значку «-» згортає папку, і замість нього з'являється «+»;
- ✓ Відсутність «+» чи «-» поряд з піктограмою папки означає, що в даній папці немає вкладених папок, тобто вона містить лише файли або є пустою.
- ✓ Клацання по значку «+» та подвійне клацання по папці відповідають рухові вниз по структурі папок. Переміщення на один рівень «вгору» по структурі здійснюється по кнопці «вгору» на панелі інструментів або натисканню клавіші **BackSpace**.

Для переміщення „вгору” по рівнях папок зручно використовувати також адресний рядок. Клацніть мишею по трикутній стрілці справа від адресного рядка, й ви одержите список, що розкривається, з показом об'єктів верхніх ієрархічних рівнів.. У цьому списку ви можете вибрати цільовий рівень (диск чи папку).

## Створення нових папок та ярликів

Оберіть у лівій частині вікна **Провідника** диск, на якому створюється нова папка. Послідовно розкриваючи папки, дійдіть до тієї папки, всередині якої міститься створювана папка. Відкрийте цю папку та викличте з меню **Файл** команду **Создать - Папка**. Цю саму команду можна викликати з контекстного поклацанням правої кнопки миші у правій частині вікна **Провідника**.

Після виконання зазначеної команди у списку вікна з'явиться піктограма нової папки з порожнім підсвіченим прямокутником. Уведіть ім'я нової папки в цьому прямокутнику та клацніть мишею поза піктограмою папки.

Аналогічно створюється ярлик файла. У вікні Провідника (або **Мой комп'ютер**) клацніть правою кнопкою миші по значку файла і далі по опції **Создать ярлык**. Програма створить ярлик та дасть йому ім'я, що за умовчанням починається зі слова «**Ярлык...**». Дайте ярлику коротке та інформативне ім'я, щоб ярлик добре розпізнавався. Для цього, залишаючи створений ярлик виділеним, натисніть на клавішу F2 і введіть потрібне ім'я до текстового поля під ярликом.

## Копіювання файлів і папок.

Оберіть вихідний об'єкт (файл або папку) у правій частині вікна **Провідник** і далі дійте за будь-якою зі схем, наведених нижче.

- При натиснутій клавіші Ctrl перетягніть об'єкт лівою кнопкою миші до цільової папки в лівій частині вікна.
- Правою клавішею захопіть об'єкт та перетягніть його до цільової папки. Відпустіть праву кнопку і у контекстному меню оберіть команду **Копировать**.
- Клацніть правою кнопкою миші по вихідному об'єкту й оберіть у контекстному меню команду **Копировать**. Потім клацніть правою кнопкою у цільовому вікні або по значку цільової папки та оберіть у меню команду **Вставить**.
- Оберіть команду **Правка - Копировать** (або натисніть кнопку **Копировать** в буфер на панелі інструментів), відкрийте папку, до якої збираєтесь скопіювати об'єкт, і далі виконайте команду **Вставить** з меню **Правка** (або натисніть кнопку **Вставить из буфера**).

Слід зазначити, що якщо цільова папка не відображена у лівій частині вікна Провідника, але на екрані є її зовнішня папка, то при перетягуванні об'єкта, що копіюється, кнопкою миші притримайте піктограму під значком зовнішньої папки, доки вона не розкриється. Після цього наведіть піктограму на цільову папку та відпустіть кнопку миші. За допомогою цього прийому ви можете спускатися вниз по структурі папок. Копіювати можна як окремих об'єкт, так і групу файлів чи папок. Виділіть цю групу та дійте так, як було описано.

Вище у тексті вам траплявся термін «буфер», який означає *буфер обміну*.



**Буфер обміну** - це ділянка пам'яті комп'ютера, зарезервована для тимчасового зберігання будь-яких даних. Буфер обміну дозволяє виконувати операції копіювання, вирізання та вставки файлів, папок, а також об'єктів і документів: малюнків, таблиць, фрагментів тексту тощо.

### Переміщення файлів і папок

Цю операцію найпростіше виконати у вікні **Проводник**. Переміщення об'єктів виконується аналогічно операції копіювання, описаній у попередньому пункті, однак є деякі особливості. Так, при переміщенні об'єкта лівою кнопкою миші потрібно утримувати натиснутою клавішу **Ctrl**. При переміщенні правою кнопкою з контекстного меню необхідно обрати команду **Вставити**, а не **Копіювати**.

### Видалення об'єктів. Папка Корзина.

Для видалення одного чи кількох об'єктів їх треба виділити. Потім натисніть клавішу Delete (або використайте кнопку **Удалити** на панелі інструментів), екрані з'явиться повідомлення про те, що система збирається видалити об'єкт/ Клацніть кнопкою Да (ОК) у діалозі повідомлення.

При видаленні файлів вони не знищуються з диска, а потрапляють до системної, що називається Корзина. Значок цієї папки розташований робочому столі. Для повного видалення його треба видалити у папці Корзина так само, як видаляється файл у будь-якій іншій папці.

Файли та папки, що потрапили до корзини, можуть бути за вашим бажанням відновлені на попереднє місце. Отже, Корзина дозволяє уникнути необдумані операції видалення файлів. Щоб відновити видалені файли, клацніть двічі по значку Корзина на Робочому столі. У відкритому вікні Корзина виділіть зі списку файли, які ви збираєтесь відновити, й оберіть команду меню Файл **Восстановить**.

Рекомендується періодично очищати Корзину від «сміття», що в ній накопичується. Для цього існує команда меню **Файл - Очистить**. Можна вибірково чистити Корзину. Для цього виділяють файли, які потрібно видалити, і виконати команду **Файл - Удалить**. Операції видалення й очистки, виконані з вікні Корзина, не поновлюються.

### Питання для самоконтролю:

1. Як запустити програму Проводник? Назвіть елементи вікна Проводник.
2. Як упорядкувати об'єкти у вікні Проводник?
3. Які можливості є у вікні Проводник для перегляду структури папок і дисків?
4. Як переглянути властивості файлів і папок?
5. Як створити нову папку або ярлик?
6. Які способи копіювання файлів вам відомі?
7. Що потрібно зробити для переміщення файла?
8. Як відкрити документ у вікні Проводник?
9. Як відновити з корзини видалені файли?
10. Як виконується очищення корзини?

*Увага ! Матеріал даної теми обов'язково законспектувати і вивчити.*